

PROFESORUL UNIVERSITAR ONORIFIC DR. FLOREA MARIN – CEL MAI MARE ISTORIOGRAF AL MEDICINEI CLUJENE

Ștefania KORY-CALOMFIRESCU¹

kory_stefania@yahoo.com

ABSTRACT: Professor Dr. Florea Marin realized a grand, fundamental work concerning the history of Cluj Medicine and Pharmacy. It lasted more than 60 years and he did it from a great passion and hobby. He worked in the field of Examination Capacity of Laborer.

He succeeded very well in history, scientific, cultural, literary creation fields of Cluj Medicine and Pharmacy School.

The prodigious publicistic activity of Professor Florea Marin consists in 52 volumes and his message is that “The physician must love man and especially that who is suffering, because only by love he accesses the soul and so the therapy is efficient”.

KEYWORDS: prodigious work, the Cluj Medicine and Pharmacy School

Opera monumentală, grandioasă a d-lui Profesor FLOREA MARIN, cel mai mare istoriograf al medicinei clujene, este redată în mod succint în această monografie, carte document, intitulată *Profesorul Florea Marin și Școala de Medicină și Farmacie Clujeană*, publicată în anul 2011 la Editura Risoprint din Cluj-Napoca și prezentată la sediul Academiei Române din Cluj-Napoca în același an.

Referindu-se la opera de iatroistoriografie a Profesorului Florea Marin, Profesorul Crișan Mircioiu spunea: „Este o *operă de istorie*, pentru că din prezentarea vieții unor personalități ale lumii medicale românești, dezvăluind trecutul, cu care ne mândrim, sunt puse în lumină trăsături și

¹ Vicepreședinte al Filialei CRIFST – Cluj-Napoca; membru de onoare al Academiei de Științe Medicale

aspecte din viața poporului nostru, a cărui spiritualitate a fost totdeauna de înaltă calitate.

Dar în același timp, este o *operă științifică*, pentru că din cunoașterea ei și aflarea vieții celor despre care se scrie în lucrare, ne apropiem de adevărurile științei, pentru care înaintașii noștri și-au jertfit o parte din viața lor.

În același timp este și o *opera culturală*, pentru că din prezentarea vieții cititorilor «școlii medicale clujene» și pătrunderea în cutele sufleșteți ale vieții lor pe latura spiritului, al «umorului» și a «voiei bune» ajungem la acea adâncime a cunoașterii sufletului poporului nostru, a vieții acestuia, a cărui viziune optimistă l-a ajutat să înfrunte mai ușor încercările grele, prin care a trecut.”

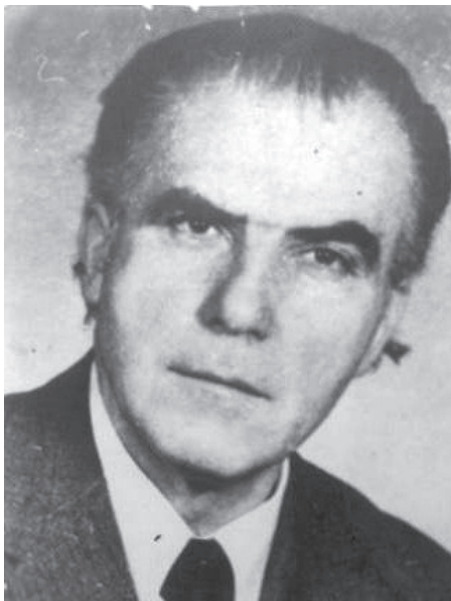

Foto: Profesorul dr. Florea Marin la anii tinereții

Subliniez faptul, înscris în lucrarea Profesorului Florea Marin, că „Profesorul Iuliu Hațieganu a acordat o mare importanță atitudinii medicului față de bolnav ... El afirma și acționa în consens cu marii medici de pretutindeni și din toate timpurile, în sensul că „râsul” este cel mai bun aliat al medicului. Ceea ce nu izbutesc medicamentele desăvârșește de obicei buna dispoziție. Zâmbetul său întotdeauna era de magician”.

Această lucrare este și o *operă de cunoaștere*, pentru că o asemenea lucrare nu poate fi realizată decât de un pasionat al cărții, al imaginației și al cunoașterii.

Este totodată o *operă de creație literară*, pentru că autorul cu un scop anume – acela al prezentării chipului și vieții Profesorilor noștri și prin latura de spiritualitate, umor și voie bună, – în dorința prezentării adevărului, pentru care, spunea dânsul (redau cuvintele sale) „am sacrificat esteticul în favoarea autenticului”, dânsul a pus ceva din sufletul său, dându-și se cu generozitate pentru ca prezentarea, având calitatea adevărului, să cuprindă și un îndemn și un exemplu.

Și în sfârșit, este o *operă pedagogică*, de înaltă omenie, pentru că la baza prezentării stă sublinierea a ceea ce este mai bun în sufletul omului, constituind o invitație la desăvârșire, la care fără să ajungem, putem să tindem învățând de la înaintașii noștri.

Privind retrospectiv ciclul *Vieți dedicate omului*, acesta impresionează în primul rând prin *enorma muncă de documentare a autorului* care, în prealabil, și-a constituit cu o rară tenacitate, timp de foarte mulți ani, o arhivă științifică personală considerabilă.

Impresionează – pe lângă calitățile menționate și altele încă – *obiectivitatea* cu care autorul își prezintă personajele: „Nu au fost îngeri, ci oameni – a scris dânsul – cu înalte calități, dar și cu defecte mai mici sau mai mari. Am încercat să evit prezentările triumfale și exaltate, rămânând în preajma adevăratelor personalități, fără a crea mituri, ci doar exemple vii de urmat”.

De la început, autorul și-a propus drept criteriu de selecție a faptelor obiectivitatea: „Voi spune adevărul, așa cum l-am cunoscut... voi lua din focul evenimentelor jarul nu cenușa, adâncul valurilor și nu spuma mării – care întotdeauna este turbure; am cules polenul fără a rupe florile. Cel puțin așa am dorit”.

În monumentală sa operă de istoriograf, d-l Profesor Florea Marin se adresează tineretului și spune că „Tineretul nostru și îndeosebi cel din sectorul medical trebuie să știe că a fost precedat de oameni demni de cel mai înalt respect, care au clădit pe umerii lor, adesea obligați să învingă obstacole inimaginabile, o școală românească clujeană, de mare prestigiu național și internațional, pe care în același timp au făcut-o și cu voie bună, specifică poporului nostru, fără vanități deșarte și respectând pe cei de la care au învățat, pe cei ce-i învățau, pe cei ce-i îngrijeau, indiferent de etnie, limbă sau credință religioasă”.

Unul dintre aceștia și cel mai de seamă a fost strălucitul Profesor Iuliu Hațieganu, iar din pleiada de profesori străluciți au mai făcut parte și alții, ca: Profesorul Ioan Goia, Profesorul Iacob Iacobovici, Profesorul Victor Papilian, Profesorul Iuliu Moldovan, Profesorul Valeriu Bologa și alții.

Mi-a plăcut foarte mult felul cum l-a descris d-l Profesor Florea Marin pe *marele Profesor Iuliu Hațieganu*, pe care l-am cunoscut în primul meu stagiu de externat clinic, la Clinica Medicală III. Iată ce spunea „A fost un mare OM, un mare medic, Profesor, om de știință, creator de școală, educator și om de cultură, dar Profesorul Iuliu Hațieganu a fost și un mare gânditor, un filosof, un iubitor de artă și natură și a fost mai presus de toate, un mare prieten și un iubitor de oameni.”

Profesorul Iuliu Hațieganu a demonstrat, prin fapte și prin întreaga sa viață, crezul că medicina este știință și conștiință, că învățământul este știință, pedagogie, artă, educație și cultură, că activitatea socială a medicului, a dascălului, a educatorului nu este altceva decât materializarea idealului, a iubirii de oameni, de glie și de popor. Profesorul Iuliu Hațieganu – așa cum l-a descris Profesorul Florea Marin – a fost în vremea sa, și continuă să fie, un exemplu și o sursă inepuizabilă de inspirație, de cercetare științifică, de dăruire și de angajare, un tezaur de tradiție clinică, științifică și umanistă. A avut o minte clară și o inimă caldă de medic. A fost și un precursor în medicină, un vizionar, un întemeietor și șef de școală medicală, o personalitate fascinantă și de aceea, pe drept cuvânt, a fost supranumit „Hipocrate al românilor”, „pisc al medicinei românești”, „Everest al medicinei noastre interne”, „Eminescu al medicinei românești”, „vizionar” ș.a.m.d.

Profesorul Hațieganu spunea că elitele fac posibilă opera de educație a unei națiuni, fiindcă elitele sunt purtătorii de lumină și de vigoare. Prin ele neamul înaintează spre cucerirea luminii spirituale.

Domnul Profesor Florea Marin a arătat că Profesorul Iuliu Hațieganu a fost unul din oamenii deosebiți care se nasc rar, în orice colț de pe pământ. Atunci când apar ei sunt providențiali pentru populația în mijlocul căreia au apărut; în cazul lui Iuliu Hațieganu, pentru medicina pe care a oficiat-o în Transilvania. Ei influențează soarta oamenilor și națiunilor, zeci ori sute de ani, sau chiar milenii.

Se spune că exemplul dat de oamenii mari și buni nu se pierde, ci trăiește și vorbește tuturor generațiilor care urmează (după Samuels Smiles).

Opera d-lui Profesor Florea Marin, tot ce a creat de-a lungul vieții sale ca iatroistoriograf rămâne drept o operă monumentală, grandioasă și tragică peste timp, de foarte mare valoare pentru Școala Medicală Clujeană și pentru istoria medicinei românești.

Domnia sa a elaborate 52 de volume ca unic autor sau prim – autor și alte 20 de volume în calitate de colaborator, plus autor și colaborator la peste 300 de lucrări științifice.

Dl Profesor Florea Marin se numără, deci, printre veteranii medicinei clujene, care și-au dedicat întreaga lor existență propășirii și cunoașterii amănunțite a împrejurărilor în care a luat naștere și s-a dezvoltat învățământul medical românesc din importanta capitală a Ardealului, de după Marea Unire, când a devenit cel mai de seamă centru universitar al Transilvaniei.

Dl Profesor Florea Marin a știut să reînvie și să dea viață unui important segment din viața științifică și culturală a acestui centru universitar, în care grija pentru sănătatea omului a fost întotdeauna o preocupare de prim rang, făcând școlii clujene de medicină o frumoasă carte de vizită.

Prin importantul ciclu istoriografic, intitulat *Vieți dedicate omului* (vol. I–VII), prin *monografia închinată Profesorului Iuliu Hațieganu*, prin cele șapte volume ce alcătuiesc *Școala Medicală Clujeană*, întregite de alte două consacrate *Școli de Farmacie Clujene* și etapei de tristă amintire a epurărilor, redată în cartea *Furtuni în centrul medical clujean (1919–1960)*, Profesorul Florea Marin a reușit să dea un contur precis și de mare anvergură strădaniilor clujene de a intra în rândul centrelor de elită europene, de diagnostic și de tratament performant.

Punctul de plecare al acestei opere iatroistografice este, de fapt, chiar marele eveniment al întemeierii învățământului medical românesc clujean și a omului providențial, care a dat acestei școli strălucire și profesionalism, marele Profesor Iuliu Hațieganu, inegalabilul mentor și formator al unor întregi generații de cadre medicale. Dl Profesor Florea Marin declara că „A scrie monografia Iuliu Hațieganu înseamnă a scrie istoria medicinei clujene între 1918–1959 (anul 1959 fiind anul decesului său)”.

Domnul Profesor Florea Marin a luat în dezbatere fiecare etapă de devenire profesională și ne dezvăluie o nouă viziune asupra „Generației de Aur”, acordând istoriei orale un rol reconstructiv important, chiar și atunci când se apleca asupra aspectelor de viață cotidiană, ca în cărțile *O istorie veselă a medicinei clujene* sau *Să râdem cu medicii*.

Opera grandioasă a d-lui Profesor Florea Marin pune în evidență adevărata dimensiune a Școlii Medicale Clujene, cu tradițiile ei deosebit de fecunde, cu marii reprezentanți care au contribuit la modernizarea și perfecționarea permanentă a membrilor acestei școli, cu valori morale, cerințele de calitate și responsabilitate civică, pe care acești mari Profesori le-au implementat în Ardealul românesc interbelic și care continuă până în contemporaneitate.

Pe drept cuvânt, D-l Profesor Dan Fornade din Canada l-a socotit pe d-l Profesor Florea Marin „cel mai mare istoriograf al Școlii medicale clujene”. Nimeni până acum nu l-a putut egala și, credem noi, nu-l va putea egala în viitor.

D-l Profesor Florea Marin a avut parte în viața sa de foarte multe ore astrale (așa cum le numea scriitorul Ștefan Zweig), adică acele momente sublime, când omul creează în mod desăvârșit, deci adevăratele ore astrale, care au dat în decursul timpului strălucirea operei sale grandioase, pentru ca să rămână în dar posterității.

Dar să nu uităm că în spatele sau în umbra acestui mare OM, a acestei personalități este o persoană care, de-a lungul timpului, a acceptat multe renunțări și sacrificii, care s-a dăruit pentru realizarea acestei opere grandioase din umbră și care are un mare și adevărat merit. Este vorba de soția sa, de distinsa doamnă Elena, căreia trebuie să-i aducem recunoștința și mulțumirile noastre.

Stimate domnule Profesor Florea Marin, vă felicităm din toată inima pentru tot ce ați creat și ne-ați lăsat ca un mare dar Școlii Medicale Clujene și posterității!

La mulți ani!, sănătate și încă putere de muncă pe mai departe, întru binele medicinei clujene, întru binele nostru, întru binele întregii țări! Dumnezeu să vă ocrotească la această vârstă, pentru tot ce ați înfăptuit cu multe sacrificii, cu pasiune și totală dăruire!